

Elia Barceló

Beknopte biografie

Elia Barceló Esteve werd in 1957 geboren in Elda, een dorp vlakbij de stad Alicante, in een familie van boekenwormen. Het was dus niet zo verwonderlijk dat zij al op haar vierde jaar leerde lezen en van jongs af aan gefascineerd was door literatuur. Ze studeerde Angelsaksische en Spaanse letterkunde aan de universiteiten van Valencia en Alicante en sloot haar studie af in Innsbrück, waar ze sinds 1981 woont en aan de universiteit verbonden is. In 1995 vond haar universitaire promotie plaats en al jarenlang doceert Elia Barceló naast Spaanse literatuur ook *creative writing*, een breed-geïntendeerde opleiding in literair schrijverschap.

Kenschets

Elia Barceló is een zeer vaardig schrijfster met veel gevoel voor stijl en ritme. Naar eigen zeggen is ze een romantisch en nostalgisch type. Zo heeft ze een uitgesproken affiniteit met films als *2001* van Stanley Kubrick en is ze dol op liederen als die van Leonard Cohen. Haar werken bestrijken uiteenlopende terreinen, maar ze is in het Spaanse taalgebied vooral bekend als een der belangrijkste vertegenwoordigers van het genre sciencefiction. Samen met de Argentijnse Angélica Gorodischer en de Cubaanse Daína Chaviano geldt ze als 'de vrouwelijke drie-eenheid van de sciencefiction in het Castiliaans'.

Bibliografie

Al jong begon Elia ook te schrijven; in 1981 debuteerde ze met een kort verhaal. Ze specialiseerde zich in fantastische vertellingen waarvan er tientallen in tijdschriften geplaatst werden. Inmiddels staan ongeveer vijftien romans op haar naam, waaronder drie sciencefictionwerken en drie jeugdromans. Ook schreef ze een uitvoerig essay over de archetypen van de horror in de verhalen van Julio Cortázar, een van haar literaire inspiratoren. Verschillende van haar boeken werden vertaald in het Frans, Italiaans, Catalaans, Esperanto en Nederlands. Op het terrein van de jeugdliteratuur boekt Barceló vanaf 1997 succes.

Erkenning

Op het gebied van sciencefiction en jeugdliteratuur won Elia Barceló in de loop der tijd verschillende Spaanse en internationale prijzen. Het jaar 2007 was een 'oogstjaar': toen won ze zowel de EDEBÉ-prijs voor jeugdliteratuur als de Premio Gabriel, een oeuvreprijs voor buitengewone prestaties op het gebied van sciencefiction- en fantasieliteratuur. In datzelfde jaar werd Elia Barceló benoemd tot erelid van *Nocte*, het Spaanse Genootschap van Horrorschrijvers.

Nederlandse vertalingen:

De eeuwige terugkeer
van de liefde
vertaling Dorothea ter Horst
uitgeverij Signatuur
ISBN 90-5672-142-9, 2005
91 pagina's

Bal masqué,
Tangohart en
Stemmen uit het verleden
vert. Dorothea ter Horst (1+2)
en Jacqueline Visscher (3)
uitgeverij Q
ISBN 90-214-3830-6, 2009
1094 pagina's
(bundeling van drie romans)

Laura
vertaling Jacqueline Visscher
uitgeverij Q
ISBN 90-214-3930-3, 2010
80 pagina's

Donker geheim
vertaling Jacqueline Visscher
uitgeverij Q
ISBN 90-214-3831-3, 2010
415 pagina's

Stemmen uit het verleden
vertaling Jacqueline Visscher
uitgeverij Querido
ISBN 90-214-4009-5, 2011
532 pagina's

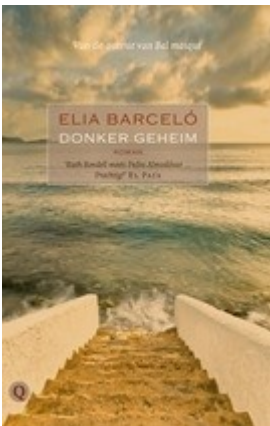

Vertaalde romans

Pas de laatste jaren werden enkele romans van Elia Barceló in het Nederlands vertaald. De vertalingen zijn ook als e-book verkrijgbaar. De kracht van deze werken is vooral gelegen in nauwkeurig opgebouwde spanning en treffende formuleringen. In de vertalingen is dikwijls een zakelijker jargon gebruikt. De nuchtere titel van sommige vertalingen vormen ook een merkwaardig contrast met de sfeervolle omslagen en hadden best wat dichter bij de originele titel mogen blijven.

Bal masqué (in het origineel: *Disfraces terribles*) is een complex verhaal waarin de jonge literair criticus Ariel Lenormand, geobsedeerd door de Argentijnse schrijver Raúl de la Torre die in Parijs enkele jaren tevoren onder raadselachtige omstandigheden overleed, besluit een biografie te schrijven van deze auteur. Zowel in het leven als in de werken van De la Torre blijken duistere geheimen te schuilen. Al spoedig blijkt dat Ariels onderzoek een levensgevaarlijke onderneming is. Hij raakt bij het contact met de weduwe en enkele vrienden van de overleden schrijver verstrikt in een labyrint van verdachtmakingen en intriges, van koppig stilzwijgen en verleiding. Het verhaal kent vele onverwachte wendingen en het einde is nogal onvoorspelbaar. Behendig weet Barceló de lezer dit spannende boek in te trekken en de aandacht voortdurend vast te houden.

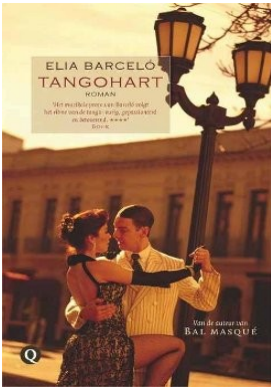
In *Donker geheim* (*Las largas sombras*) worden zeven vrouwen opgevoerd die in 1974 hartsvriendinnen waren en sindsdien, drieëndertig jaar lang, een gruwelijke geheim met zich meedroegen, dat ze nu door een onverwachte ontwikkeling opnieuw onder ogen moeten zien. Indertijd kwam een klasgenote aan wie ze allemaal een hekel hadden, niet mee terug van een schoolreisje naar Mallorca. De levens van de betrokken vrouwen blijken intens beïnvloed te zijn door de gebeurtenis van toen en de leugens die zij indertijd ophingen. Door de zelfmoord van een van hen wordt het nu allemaal weer opgerakeld. De beschrijving van de ontwikkelingen in de jaren zeventig zijn fascinerend en realistisch. De schrijfster slaagt erin bij de lezer sympathie te wekken voor deze vrouwen.

In het novelle-achtige *De eeuwige terugkeer van de liefde* (originele titel: *El secreto del orfebre*) keert een goudsmid vanuit New York waar hij zich lang geleden vestigde, terug naar zijn Spaanse geboortedorp. Daar beleefde hij als 19-jarige een heftige romance met een oudere vrouw, die hij nooit heeft kunnen vergeten. In melancholische beschouwingen schetst Elia Barceló een reis terug in de tijd, met een herbeleving van de romantische affaire. Geïnspireerd door het lied *Famous blue raincoat* van Leonard Cohen presenteert ze in dit boek een sterk verhaal over tijd, verlangen en tijdloze liefde. De stem van de goudsmid klinkt diep als die van Cohen. Enkele jaren na het verschijnen gaf de auteur in een interview aan dat dit boek haar eigen favoriet is.

Stemmen uit het verleden (*El vuelo del hipogrifo*) is een gecompliceerd, zeer uitvoerig verhaal. Als de jeugdige Katia Steiner, een filologe zoals Barceló zelf, op verzoek in Rome de nalatenschap van de beroemde Spaans-Italiaanse wetenschapper José María Valcárcel helpt inventariseren, stuit zij op enkele merkwaardige documenten. Het blijken aantekeningen van de overleden geleerde zelf, waarin ze leest over een geheim genootschap, de Club van Dertien, en over bepaalde schilderijen die de sleutel zijn tot een mysterie. Katia werpt zich op de ontraadseling daarvan. Ze blijkt echter niet de enige te zijn en ze komt in aanraking met mensen die bereid zijn tot het uiterste te gaan om Valcárcels notities in handen te krijgen. Katia's gevaarlijke zoektocht voert haar in een duistere wereld. Ze verliest er haar hart en vindt uiteindelijk haar eigen identiteit. Dit boek is geraffineerd van opbouw en uitwerking.

Tangohart (*Corazón de tango*) is wederom een beknopt boekje. In amper 150 pagina's voert Elia Barceló de lezer van dit melancholische werk terug in de tijd, naar het Buenos Aires van rond 1920, toen de tango het leven op straat bepaalde. Het verhaal ontwikkelt zich als de metafoor van een tango, een verhaal van verlangen en passie, verraad en noodlot. Trefzeker zet de schrijfster personages neer als een Spaanse immigrante en een jonge Italiaanse gelukzoeker. Ze ontrafelt de duistere, geheime verlangens die tot misdaad kunnen leiden en voert als in een tango de spanning geleidelijk op. Geraffineerd klinkt tussendoor onverhulde kritiek op de machocultuur die inherent was aan de beschreven periode. *Bal masqué*, *Tangohart* en *Stemmen uit het verleden* zijn als trilogie uitgegeven in een verzamelbundel uit 2009.

De novelle *Laura* begint als een redelijk nuchter verhaal. De Madrileen Miguel is naar Innsbruck gereisd omdat zijn vader daar na een verkeersongeluk in een ziekenhuis in coma ligt. Hij weet dat zijn vader kort daarvoor vanuit Argentinië naar Oostenrijk is overgekomen om na lange tijd zijn eerste vrouw en zijn dochter Laura, Miguel's halfzus, te bezoeken. Miguel gaat op zoek naar beide vrouwen. Hij ontmoet Margit, een vriendin van zijn halfzusje, die hem vertelt dat beide vrouwen overleden zijn en dat Laura waarschijnlijk zelfmoord heeft gepleegd door van een rots te springen. Het huis van Laura en haar moeder in Innsbruck hangt vol foto's van zijn vader en Miguel vindt er een doos met brieven van Laura aan hun beider vader. Samen met Margit duikt Miguel steeds dieper in het verleden, zonder te bevroeden wat hij overhoop gaat halen en pas dan komen magische elementen naar boven. Het is een knap geconstrueerde novelle met een verrassende afloop.

Heleen Peeters, 12 april 2011